

บทที่ ๔

แนวทางการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ ของชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การศึกษาแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ ของชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ควบคู่กันไป โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถาม จำนวน ๓๒ ชุด

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถาม หัวข้อการศึกษาแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ ของชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ดังต่อไปนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ความเข้าใจในหลักศีล ๕ ของชุมชน

๔.๓ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕

๔.๔ แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ ของชุมชนวัดบ้านน้อย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายตรงกันผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สภาพปัญหาทั่วไปของชุมชนวัดบ้านน้อยนั้น ผู้วิจัยพบว่า การที่ชุมชนจะเข้าถึงการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ หรือไม่นั้น มีปัจจัยที่แตกต่างกันออกไปของแต่ละคน ซึ่งก็คือ สถานภาพนั่นเอง ในการศึกษาครั้งนี้ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสันกำแพง

จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยกลุ่มคนที่มีอายุ ๑๕-๔๐ ปี ๔๑-๕๐ ปี ๕๑-๖๐ ปี และ ๖๑ ปี ขึ้นไป มีทั้งเพศชายและเพศหญิง มีสถานภาพโสด สมรส และหม้าย มีระดับการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๔ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี และปริญญาโท มีอาชีพที่หลากหลาย ได้แก่ นักศึกษา ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัท เจ้าอาวาส มัคทายก แม่บ้าน และรับจ้าง มีหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนวัดบ้านน้อย จำนวน ๓ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑๑ หมู่ที่ ๑๒ และหมู่ที่ ๑๔ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑ - ๔.๖

ตารางที่ ๔.๑ จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑๕-๔๐ ปี	๑๔	๔๓.๗๕
๔๑-๕๐ ปี	๕	๑๕.๖๒๕
๕๑-๖๐ ปี	๙	๒๘.๑๒๕
๖๑ ปี ขึ้นไป	๔	๑๒.๕
รวม	๓๒	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ประชาชนชุมชนวัดบ้านน้อยผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ ๑๕ - ๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๗๕ รองลงมาคือ อายุ ๕๑ - ๖๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๑๒๕ และอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๒๕

ตารางที่ ๔.๒ จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	๑๗	๕๓.๑๒๕
หญิง	๑๕	๔๖.๘๗๕
รวม	๓๒	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ประชาชนชุมชนวัดบ้านน้อย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๒ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑๒๕ รองลงมาคือ เพศหญิง จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๘๗๕

ตารางที่ ๔.๓ จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	๑๔	๔๓.๗๕
สมรส	๑๖	๕๐.๐๐
หย่าร้าง	๐	๐.๐๐
หม้าย	๒	๖.๒๕
รวม	๓๒	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ประชาชนชุมชนวัดบ้านน้อย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๒ คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาคือ สถานภาพโสด จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๗๕ และ สถานภาพหม้าย คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๕

ตารางที่ ๔.๔ จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖	๕	๑๕.๖๒๕
มัธยมศึกษาตอนต้น	๔	๑๒.๕๐
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	๑๐	๓๑.๒๕
อนุปริญญา/ปวส.	๑	๓.๑๒๕
ปริญญาตรี	๘	๒๕.๐๐
ปริญญาโท	๒	๖.๒๕
ปริญญาเอก	๐	๐.๐๐
อื่นๆ (ประถมศึกษาชั้นปีที่ ๔)	๒	๖.๒๕
รวม	๓๒	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ประชาชนชุมชนวัดบ้านน้อย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๒ คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ที่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๕ รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐ และระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๒๕

ตารางที่ ๔.๕ จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสนักำแพง จังหวัดเชียงใหม่จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักศึกษา	๒	๖.๒๕
ข้าราชการ	๓	๙.๓๗๕
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	๑๙	๕๙.๓๗๕
พนักงานบริษัท	๑	๓.๑๒๕
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๐	๐.๐๐
อื่นๆ (เจ้าอาวาส มัคทายก แม่บ้าน รับจ้าง)	๗	๒๑.๘๗๕
รวม	๓๒	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชนชุมชนวัดบ้านน้อย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๒ คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๓๗๕ รองลงมาคือ อาชีพอื่นๆ จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๗๕ และอาชีพข้าราชการ จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๗๕

ตารางที่ ๔.๖ จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสนักำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตาม

สถานภาพการสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หมู่ ๑๑	๑๒	๓๗.๕๐
หมู่ ๑๒	๘	๒๕.๐๐
หมู่ ๑๔	๙	๒๘.๑๒๕
หมู่บ้านใกล้เคียง	๓	๙.๓๗๕
รวม	๓๒	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ประชาชนชุมชนวัดบ้านน้อย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๒ คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๓๗๕ รองลงมาคือ อาชีพอื่นๆ จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๗๕ และอาชีพข้าราชการ จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๗๕

๔.๒ ความเข้าใจในหลักศีล ๕ ของชุมชน

ความเข้าใจในหลักศีล ๕ ของประชากรในชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสนักำแพง จังหวัด เชียงใหม่ มีความเข้าใจแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ ดังต่อไปนี้

ศีลข้อที่ ๑ การฆ่าสัตว์เพื่อทำอาหารเป็นเรื่องปกติในชีวิต การพยายามละเว้นการฆ่าสัตว์ ตัดชีวิต การมีความอดทนอดกลั้นความโกรธต่อสิ่งยั่วยุ การปฏิบัติตามศีลข้อที่ ๑ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชน

ศีลข้อที่ ๒ การไม่หยิบฉวยของผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต การมีส่วนร่วมในการปกป้อง ทรัพย์สินของชุมชน การห้ามปรามมิให้ผู้อื่นละเมิดศีลข้อ ๒ การปฏิบัติตามศีลข้อที่ ๒ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชน

ศีลข้อที่ ๓ การไม่ประพฤติก่อล่วงละเมิดในคู่ครองผู้อื่น การมีความมั่นคงในคู่ครองตน การให้ชุมชนช่วยรณรงค์ศีลข้อ ๓ ในครอบครัว การปฏิบัติตามศีลข้อที่ ๓ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชน

ศีลข้อที่ ๔ การไม่พูดส่อเสียด ยุยงให้คนอื่นแตกแยกกัน การสอนให้สมาชิกในครอบครัว ไม่พูดเท็จโกหก การช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนรณรงค์พูดสุภาพ เรียบร้อย ไม่พูดคำหยาบ และการปฏิบัติตามศีลข้อที่ ๔ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชน

ศีลข้อที่ ๕ การไม่ชกชวนผู้อื่นดื่มสุรา หรือ ดูปะหุน การไม่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด การเห็นด้วยกับการส่งเสริมไม่ดื่มสุราในงานบุญต่างๆ และการปฏิบัติตามศีลข้อที่ ๕ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชน

๔.๒.๑ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ ของชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสนักำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสนักำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีคำร้อยละของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๗

ตารางที่ ๔.๗ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ ของของชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ความเข้าใจแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
๑. การฆ่าสัตว์เพื่อทำอาหารเป็นเรื่องปกติในชีวิต	๕๓.๑๓	๓.๖๖	๐.๙๔	เห็นด้วย
๒. ท่านพยายามละเว้นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต	๕๐.๐๐	๔.๔๑	๐.๖๗	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๓. ท่านมีความอดทนอดกลั้นความโกรธต่อสิ่งชั่วร้าย	๓๐.๖๓	๔.๑๖	๐.๗๗	เห็นด้วย
๔. การปฏิบัติตามศีลข้อ ๑ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชน	๕๓.๑๓	๔.๔๔	๐.๖๗	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๕. การไม่หยิบฉวยของผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต	๖๒.๕๐	๔.๖๓	๐.๔๙	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๖. การมีส่วนร่วมในการปกป้องทรัพย์สินของชุมชน	๕๓.๑๓	๔.๕๓	๐.๕๑	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๗. การห้ามปรามมิให้ผู้อื่นละเมิดศีลข้อ ๒	๕๐.๐๐	๔.๔๔	๐.๖๑	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๘. การปฏิบัติตามศีลข้อ ๒ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชน	๖๒.๕๐	๔.๕๙	๐.๕๖	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๙. การไม่ประพฤติก่อให้เกิดในคุ้มครองผู้อื่น	๖๒.๕๐	๔.๖๓	๐.๔๙	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๑๐. การมีความมั่นคงในคุ้มครองตน	๖๕.๖๓	๔.๖๓	๐.๕๕	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๑๑. การให้ชุมชนช่วยรณรงค์ศีลข้อ ๓ ในครอบครัว	๖๘.๗๕	๔.๖๙	๐.๔๗	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๑๒. การปฏิบัติตามศีลข้อ ๓ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อชุมชน	๗๑.๘๘	๔.๗๒	๐.๔๖	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๑๓. การไม่พูดส่อเสียด ยุยงให้คนอื่นแตกแยกกัน	๕๓.๑๓	๔.๔๑	๐.๕๗	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๑๔. การสอนให้สมาชิกในครอบครัวไม่พูดเท็จโกหก	๕๓.๑๓	๔.๕๐	๐.๕๗	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๑๕. การช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนรณรงค์พูดสุภาพ เรียบร้อย ไม่พูดคำหยาบ	๕๖.๒๕	๔.๕๓	๐.๕๗	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

๑๖. การปฏิบัติตามศีลข้อ ๔ เพื่อเป็น แบบอย่างที่ดีต่อชุมชน	๕๓.๑๓	๔.๔๗	๐.๕๖	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๑๗. การไม่ชักชวนผู้อื่นดื่มสุรา หรือ ดูปะหุรี	๔๖.๘๘	๔.๓๘	๐.๖๖	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๑๘. การไม่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด	๖๘.๗๕	๔.๖๖	๐.๕๕	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๑๙. การเห็นด้วยกับการส่งเสริมไม่ดื่มสุราใน งานบุญต่างๆ	๖๒.๕๐	๔.๔๗	๐.๙๒	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๒๐. การปฏิบัติตามศีลข้อที่ ๕ เพื่อเป็น แบบอย่างที่ดีต่อชุมชน	๖๒.๕๐	๔.๖๓	๐.๔๙	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม		๔.๒๙	๐.๕๙	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตาราง ๔.๗ พบว่าประชาชนชุมชนวัดบ้านน้อยมีความเข้าใจแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ โดยมีระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ อยู่ที่ ๔.๒๙) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีเพียง ๑ ข้อที่ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย คือ การมีความอดทนอดกลั้นความโกรธต่อสิ่งยั่วยุ ($\bar{x}$ = ๔.๑๖) ซึ่งจากตารางข้อที่ ๑ การฆ่าสัตว์เพื่อทำอาหารเป็นเรื่องปกติในชีวิต ไม่ได้นำมาคำนวณ เพราะการฆ่าสัตว์เพื่อทำเป็นอาหารเป็นเรื่องปกติในชีวิต ซึ่งเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในหลักของศีล ๕ ในทางพระพุทธศาสนา

๔.๓ ปัญหาและแนวทางการแก้ไขในการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๘ – ๔.๑๒

ตารางที่ ๔.๘ จำนวนข้อมูลปัญหาและแนวทางการแก้ไขการนำศีลข้อ ๑ ด้านการละเว้นจากการฆ่าการสังหารไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย (ปาณาติปาตา เวรมณี)

ปัญหา	จำนวน (คน)	แนวทางการแก้ไข	จำนวน(คน)
๑. มีความจำเป็นในการเลี้ยงชีพจึงเกิดการฆ่าสัตว์	๑๐	๑. โนมน้ำวจิตใจให้ฆ่าสัตว์ลดลงหรือซื้อจากตลาดแทน	๑๕
๒. เป็นไปตามวิถีชีวิตของชุมชน	๕	๒. ควรมีการสร้างค่านิยมใหม่ ละเว้นการทานเนื้อสัตว์ในวันสำคัญ เช่น วันพระ วันเกิด เป็นต้น	๒
๓. การขาดความเมตตา	๘	๓. ให้ทุกคนมีความเมตตา	๓
๔. ขาดการควบคุมอารมณ์	๒	๔. รู้จักควบคุมอารมณ์	๒

๕. ประชาชนไม่เคร่งครัดในศีลข้อ ๑	๔	๕. รู้จักหลีกเลี่ยง ไม่ใช้วิธีการฆ่าหรือทำร้าย	๕
๖. ไม่แสดงความคิดเห็น	๓	๖. ไม่แสดงความคิดเห็น	๕
รวม	๓๒	รวม	๓๒

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในชุมชนวัดบ้านน้อยเสนอข้อมูลปัญหาการนำศีลข้อ ๑ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๐ คน คิดว่าชุมชนมีความจำเป็นในการเลี้ยงชีพจึงเกิดการฆ่าสัตว์ขึ้น, จำนวน ๘ คน คิดว่าประชาชนขาดความเมตตา และจำนวน ๕ คนคิดว่าเป็นไปตามวิถีชีวิตของชุมชน โดยมีแนวทางการแก้ไข คือ กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๕ คน คิดว่าควรมีการโน้มน้าวจิตใจให้ฆ่าสัตว์ลดลงหรือซื้อจากตลาดแทน, จำนวน ๓ คน คิดว่าควรให้ทุกคนมีความเมตตา และจำนวน ๒ คน คิดว่าควรมีการสร้างค่านิยมใหม่ ละเว้นการทานเนื้อสัตว์ในวันสำคัญ เช่น วันพระ วันเกิด เป็นต้น

ตารางที่ ๔.๙ จำนวนข้อมูลปัญหาและแนวทางการแก้ไข การนำศีลข้อ ๒ ด้านการละเว้นจากการลักขโมย เบียดบังแย่งชิง ไม่ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (อทินนาทานา เวรมณี)

ปัญหา	จำนวน (คน)	แนวทางการแก้ไข	จำนวน(คน)
๑. การขาดความอบอุ่น ครอบครัแตกแยก	๗	๑. ครอบครัวต้องดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน	๗
๒. การหยิบฉวยโดยไม่บอกก่อน	๕	๒. ขออนุญาตเจ้าของก่อนหยิบ	๑
๓. ไม่เคารพในสิทธิ์ของผู้อื่น	๔	๓. ต้องรู้จักเคารพสิทธิ์ของผู้อื่น	๕
๔. ความอยากได้ของของผู้อื่น	๑๐	๔. ใช้ธรรมะขัดเกลาจิตใจ ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน	๑๐
๕. ไม่แสดงความคิดเห็น	๖	๕. ไม่แสดงความคิดเห็น	๙
รวม	๓๒	รวม	๓๒

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในชุมชนวัดบ้านน้อยเสนอข้อมูลปัญหาการนำศีลข้อ ๒ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๐ คน คิดว่าความอยากได้ของของผู้อื่น, จำนวน ๗ คน คิดว่าเกิดจากการขาดความอบอุ่น ครอบครัแตกแยก และจำนวน ๕ คน เกิดจากการหยิบฉวยโดยไม่บอกก่อน โดยมีแนวทางการแก้ไข คือ กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๐ คน คิดว่าใช้ธรรมะ

ขัดเกลาจิตใจ ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน, จำนวน ๗ คน คิดว่าครอบครัวต้องดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน และจำนวน ๑ คน คิดว่าควรขออนุญาตเจ้าของก่อนหยิบ

ตารางที่ ๔.๑๐ จำนวนข้อมูลปัญหาและแนวทางการแก้ไข การนำศีลข้อ ๓ ด้านการละเว้นจากการประพฤติดีกในกาม ไม่ประทุษร้ายต่อของรักของหวงอันเป็นการทำลายเกียรติภูมิ (กาเมสุมิจณาจара เวมณี)

ปัญหา	จำนวน (คน)	แนวทางการแก้ไข	จำนวน(คน)
๑. ขาดจิตสำนึก ไม่รู้จักพอ	๙	๑. ปลุกจิตสำนึก ให้รู้จักพอ	๘
๒. ขาดสติ	๕	๒. ควรมีสติ รู้จักคิดก่อนทำ	๕
๓. สื่อชั่วๆ	๖	๓. ควบคุมสื่อชั่วๆ	๖
๔. ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์	๒	๔. ครอบครัวควรให้คำชี้แนะบุตรหลาน	๓
๕. ครอบครัวความไม่เข้าใจกัน	๔	๕. ควรมอบความรัก เอาใจใส่และเข้าใจกัน	๒
๖. การไม่รู้จักหักห้ามใจ	๓	๖. รู้จักหักห้ามใจ หันมาทำกิจกรรมเสริมสร้างความรักกับคนรัก	๕
๗. ไม่แสดงความคิดเห็น	๓	๗. ไม่แสดงความคิดเห็น	๓
รวม	๓๒	รวม	๓๒

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในชุมชนวัดบ้านน้อยเสนอข้อมูลปัญหาการนำศีลข้อ ๓ ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๙ คน คิดว่าขาดจิตสำนึก ไม่รู้จักพอ จำนวน ๖ คน, คิดว่าเกิดจากการที่มีสื่อชั่วๆ และจำนวน ๕ คน คิดว่าเกิดจากการขาดสติ แนวทางการแก้ไข คือ กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๘ คน คิดว่าปลุกจิตสำนึก ให้รู้จักพอ, จำนวน ๖ คน คิดว่า ควรมีการควบคุมสื่อชั่วๆ และจำนวน ๕ คน คิดว่าควรมีสติ รู้จักคิดก่อนทำ

ตารางที่ ๔.๑๑ จำนวนข้อมูลปัญหาและแนวทางการแก้ไข การนำศีลข้อ ๔ ด้านการละเว้นจากการพูดเท็จโกหกหลอกลวงไม่ประทุษร้ายเขา หรือประโยชน์สุขด้วยวาจา (มุสาวาทา เวรมณี)

ปัญหา	จำนวน (คน)	แนวทางการแก้ไข	จำนวน(คน)
๑. พูดเท็จเพื่อเอาตัวรอด	๑๐	๑. ควรพูดความจริง	๘
๒. พูดใส่ร้ายผู้อื่น	๕	๒. บ้าน วัด โรงเรียนควร ร่วมมือกันปลูกฝังเรื่องการพูด	๑๐
๓. พูดส่อเสียดระรานผู้อื่น	๔	๓. ไม่พูดส่อเสียดระรานผู้อื่น	๒
๔. พูดนินทา	๙	๔. พูดในทางสร้างสรรค์	๓
๕. ไม่รับฟังปัญหาของบุตร	๑	๕. ครอบครัวรับฟังปัญหาของ บุตร	๑
๖. ไม่แสดงความคิดเห็น	๓	๖. ไม่แสดงความคิดเห็น	๘
รวม	๓๒	รวม	๓๒

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่ากลุ่มตัวอย่างในชุมชนวัดบ้านน้อยเสนอข้อมูลปัญหาการนำศีลข้อ ๔ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๐ คน คิดว่าเกิดจากการพูดเท็จเพื่อเอาตัวรอด, จำนวน ๙ คน คิดว่าเกิดจากการพูดนินทา และจำนวน ๕ คน คิดว่าเกิดจากการพูดใส่ร้ายผู้อื่น แนวทางการแก้ไข คือ กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๘ คน คิดว่าควรพูดความจริง, จำนวน ๓ คน คิดว่าควรพูดในทางสร้างสรรค์ และจำนวน ๑๐ คนคิดว่าบ้าน วัด โรงเรียนควรร่วมมือกันปลูกฝังเรื่องการพูด

ตารางที่ ๔.๑๒ จำนวนข้อมูลปัญหาและแนวทางการแก้ไข การนำศีลข้อ ๕ ด้านการละเว้นจากเครื่องทองของเมาสิ่งเสพติด อันเป็นเหตุให้เกิดความประมาทหมัวเมา ก่อความเสียหาย ผิดพลาดเพราะขาดสติ (สุราเมรัยมัชฌมาทัญญานา เวรมณี)

ปัญหา	จำนวน (คน)	แนวทางการแก้ไข	จำนวน(คน)
๑. หาดื่มได้ง่ายในงานต่างๆ	๑๐	๑. รณรงค์ลดหรือห้ามการดื่ม สุราในงานต่างๆ	๕
๒. สุราทำให้เกิดอุบัติเหตุ	๑๐	๒. รณรงค์ให้ความรู้เรื่องพิษภัย ของการดื่มสุรา	๔
๓. ไม่ตระหนักถึงโทษจากการ ดื่มสุรา	๕	๓. รณรงค์ให้ตระหนักถึงโทษ	๑๐
๔. เยาวชนดื่มตามเพื่อน	๔	๔. ผู้ใหญ่อบรมสั่งสอนบุตร	๔

๕. ไม่แสดงความคิดเห็น	๓	หลาน ๕. ไม่แสดงความคิดเห็น	๓ ๖
รวม	๓๒	รวม	๓๒

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในชุมชนวัดบ้านน้อยเสนอข้อมูลปัญหาการนำศีลข้อ ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๐ คน คิดว่าหาได้ไม่ยากในงานต่างๆ , จำนวน ๑๐ คน คิดว่าสุราทำให้ขาดสติ ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุ และจำนวน ๕ คน แนวทางการแก้ไข คือ กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕ คน คิดว่าควรมีการรณรงค์ลดหรือห้ามการดื่มสุราในงานต่างๆ , จำนวน ๔ คน คิดว่าควรให้ความรู้เรื่องพิษภัยของการดื่มสุรา และจำนวน ๑๐ คน คิดว่าควรมีการรณรงค์ให้ตระหนักถึงโทษ

๔.๔ แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ ของชุมชนวัดบ้านน้อย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ตามแนวคิดของคณะสงฆ์ไทยที่ดำริให้กับคณะสงฆ์ทุกจังหวัด และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติให้ร่วมมือกัน ในการนำหลักของศีล ๕ เข้าไปถึงชุมชนทุกระดับ ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยจัดทำในรูปแบบของโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” โดยได้ดำเนินการจัดโครงการขึ้นในวันจันทร์ที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ วัดบ้านน้อย ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยจัดให้มีการฟังธรรมเทศนา เรื่อง แนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ แสดงธรรมโดยพระครูสิริปริยัตยานุศาสน์, ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ซึ่งมีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมงานจำนวนมาก ได้แก่ คณะสงฆ์ตำบลสันกำแพง นายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสันกำแพง ผู้อำนวยการ คณะครูและนักเรียนโรงเรียนวัดบ้านน้อย ผู้นำชุมชนหมู่ที่ ๑๑, ๑๒ และ ๑๔ เยาวชน และประชาชนในชุมชนวัดบ้านน้อย ส่วนกิจกรรมอื่นๆ ที่จัดในงาน ได้แก่ การถวายทานองค์ผ้าป่า การแต่งกายชุดดำของประชาชน การร่วมบั้งสุกุล สวดมาติกาของคณะสงฆ์ตำบลสันกำแพง เพื่อถวายความอาลัยต่อการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และปิดโครงการด้วยการร่วมกันร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี

จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการรวบรวมข้อมูลทั้งแนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ (ตามตารางที่ ๔.๑๓ – ๔.๑๗) และแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาชุมชน (ตามตารางที่ ๔.๑๘) จากความคิดเห็นของประชากรในชุมชนวัดบ้านน้อย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๓ แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามศีลข้อที่ ๑ ด้านการละเว้นจากการฆ่า การสังหาร การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย (ปาณาติปาตา เวรมณี)

แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิต	จำนวน (คน)
๑. ต้องมีความเมตตากรุณาต่อกัน	๒
๒. ลดการฆ่าสัตว์ลง	๒
๓. เน้นการเรียนรู้จากทางโรงเรียนเป็นสำคัญ	๓
๔. ปฏิบัติตนตามหลักศีล ๕	๑
๕. ผู้นำชุมชนต้องเข้มแข็งในการพัฒนาให้คนในชุมชนหันมารักษาศีล ๕	๓
๖. ผู้นำชุมชนต้องเป็นแบบอย่างที่ดี	๒
๗. ควรส่งเสริมให้หันมารับประทานอาหารเจ	๒
๘. ทำให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าและความหมายของชีวิต	๑
๙. มีการรณรงค์โดยการประกาศหรือสร้างแรงจูงใจในการไม่ทำร้ายหรือฆ่าสัตว์	๕
๑๐. กำหนดให้มีเขตอภัยทาน	๑
๑๑. สร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ในศีลข้อที่ ๑	๕
๑๒. ไม่แสดงความคิดเห็น	๕
รวม	๓๒

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในชุมชนวัดบ้านน้อยมีแนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามศีลข้อที่ ๑ คือ การรณรงค์โดยการประกาศหรือสร้างแรงจูงใจในการไม่ทำร้ายหรือฆ่าสัตว์ สร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ในศีลข้อที่ ๑ เน้นการเรียนรู้จากทางโรงเรียนเป็นสำคัญ และผู้นำชุมชนต้องเข้มแข็งในการพัฒนาให้คนในชุมชนหันมารักษาศีล ๕

ตารางที่ ๔.๑๔ แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามศีลข้อที่ ๒ ด้านการละเว้นจากการลักขโมย เบียดบัง แย่งชิง ไม่ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (อทินนาทานา เวรมณี)

แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิต	จำนวน (คน)
๑. รู้จักความพอเพียง	๔
๒. สังคมต้องมีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม	๓
๓. ควรส่งเสริมด้วยการเล่นกีฬา ออกกำลังกาย	๕
๔. ควรส่งเสริมด้วยการเล่นดนตรี	๔
๕. รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	๓

๖. นิมนต์พระมาสอนในโรงเรียน	๔
๗. ควรมีการชมเชยหากผู้กระทำความผิดยอมรับผิด และให้โอกาสปรับปรุงตัวเอง	๑
๘. คิดหาหนทางที่ดีในการแก้ไขปัญหาด้านการเงินของตนเอง	๑
๙. ไม่คิดหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินของผู้อื่น	๑
๑๐. ต้องมีการอบรมอยู่เสมอ โดยเฉพาะเยาวชนๆ ไม่ให้ออกนอกกลุ่มนอกทาง	๒
๑๑. สร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ในศีลข้อที่ ๒	๑
๑๒. ไม่แสดงความคิดเห็น	๓
รวม	๓๒

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในชุมชนวัดบ้านน้อยมีแนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามศีลข้อที่ ๒ คือ ควรส่งเสริมด้วยการเล่นกีฬา ออกกำลังกาย เล่นดนตรี รู้จักความพอเพียงและนิมนต์พระมาสอนในโรงเรียน

ตารางที่ ๔.๑๕ แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามศีลข้อที่ ๓ ด้านการละเว้นจากการประพฤติดีกในกาม ไม่ประทุษร้ายต่อของรักของหวงอันเป็นการทำลายเกียรติภูมิ (กาเมสุมิฉฉาจารา เวรมณี)

แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิต	จำนวน (คน)
๑. ต้องรักเดียวใจเดียว	๕
๒. ปลุกฝังค่านิยมและความประพฤติใหม่	๒
๓. ควรมีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างคนในครอบครัว	๕
๔. ควรทำให้เกิดการตระหนักและเห็นโทษของการผิดศีลข้อที่ ๓	๔
๕. ทำจิตใจให้ผ่องใส	๑
๖. รักครอบครัวของตนเองให้มาก	๔
๗. สร้างความโรแมนติกให้กันและกัน เพื่อลดปัญหาด้านชู้สาว	๓
๘. สร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ในศีลข้อที่ ๓	๒
๙. ไม่แสดงความคิดเห็น	๖
รวม	๓๒

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในชุมชนวัดบ้านน้อยมีแนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามศีลข้อที่ ๓ คือ ต้องรักเดียวใจเดียว ควรมีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างคนในครอบครัว รักครอบครัวของตนเองให้มาก ควรทำให้เกิดการตระหนักและเห็นโทษของการผิดศีลข้อที่ ๓

ตารางที่ ๔.๑๖ แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามศีลข้อที่ ๔ ด้านการละเว้นจากการพูดเท็จ โกหกหลอกลวง ไม่ประทุษร้ายเขาหรือประโยชน์สุขเขาด้วยวาจา (มุสาวาทา เวรมณี)

แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิต	จำนวน (คน)
๑. เป็นคนซื่อตรง	๒
๒. พูดด้วยความจริงใจ	๔
๓. ควรสอนตั้งแต่วัยเล็ก	๕
๔. ควรส่งเสริม ชักชวนกันเข้าวัด เพื่อรับศีลฟังธรรมอยู่เป็นประจำ	๗
๕. พูดแต่สิ่งที่ดีงาม	๕
๖. สร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ในศีลข้อที่ ๔	๕
๗. ไม่แสดงความคิดเห็น	๔
รวม	๓๒

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในชุมชนวัดบ้านน้อยมีแนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามศีลข้อที่ ๔ คือ ควรส่งเสริม ชักชวนกันเข้าวัด เพื่อรับศีลฟังธรรมอยู่เป็นประจำ ควรสอนตั้งแต่วัยเล็ก พูดแต่สิ่งที่ดีงาม สร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ในศีลข้อที่ ๔

ตารางที่ ๔.๑๗ แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามศีลข้อที่ ๕ ด้านการละเว้นจากเครื่องดองของเมา สิ่งเสพติด อันเป็นเหตุให้เกิดความประมาทมัวเมาก่อความเสียหายผิดพลาดเพราะขาดสติ (สุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวรมณี)

แนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิต	จำนวน (คน)
๑. ควรศึกษาถึงโทษของสิ่งทำให้เกิดความมัวเมาเหล่านั้น	๓
๒. ปฏิบัติตนตามหลักศีล ๕	๑
๓. ดื่มสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายแทน เช่น นม น้ำเปล่า น้ำผลไม้ เป็นต้น	๕
๔. หากเลี้ยงไม่ได้ ควรดื่มภายในบ้าน ลดการมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น	๒
๕. ควรส่งเสริมการฟังธรรมะตั้งแต่เยาวชน	๓
๖. ควรส่งเสริมด้วยการเล่นกีฬา ออกกำลังกาย	๕
๗. ควรส่งเสริมด้วยการเล่นดนตรี	๕
๘. เชื้อฟังคำสั่งสอนของบุพการี	๑
๙. สร้างความเข้าใจและตระหนักรู้ในศีลข้อที่ ๕	๓
๑๐. ไม่แสดงความคิดเห็น	๔
รวม	๓๒

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในชุมชนวัดบ้านน้อยมีแนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามศีลข้อที่ ๕ คือ ควรดื่มสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายแทน เช่น นม น้ำเปล่า น้ำผลไม้ เป็นต้น ควรส่งเสริมด้วยการเล่นกีฬา ออกกำลังกาย เล่นดนตรี ควรศึกษาถึงโทษของสิ่งที่ทำให้เกิดความมัวเมาเหล่านั้น

จากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยใช้หลักการปฏิบัติตามหลักศีล ๕ สรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. ควรเน้นในวัยเยาวชนก่อน โดยเริ่มจากบ้าน โรงเรียน ตามลำดับ เพราะเยาวชนสามารถสอนง่าย หากมีการปลูกฝังที่ดี เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้าได้

๒. ควรจัดกิจกรรมระหว่างชุมชนกับวัดให้บ่อยขึ้น เพื่อที่จะทำให้ชาวบ้านมีความสามัคคีกัน และไม่ทำให้ชาวบ้านห่างวัดมากเกินไป

๓. ควรมีการรณรงค์ให้ยังคงวิถีชีวิตดังเช่นในอดีต ทั้งเรื่องการแต่งตัว มารยาททางสังคม การเคารพกฎระเบียบ การมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดี

๔. ชุมชนมีความสามัคคีในการดูแล สอดส่อง ช่วยกันป้องกันกลุ่มคนที่ไม่พึงประสงค์ คนที่ชอบลักเล็กขโมยน้อย

๕. ลดแหล่งมั่วสุมในชุมชน

๖. ควรให้พระภิกษุสงฆ์ได้อบรมสั่งสอน แนะนำคนในชุมชนให้รักษาศีล ๕ ในวันพระ หรือตามโอกาสสมควร เช่น การเทศนา เรื่อง อาณิสสของศีล ๕ หรือคุณประโยชน์ของการรักษาศีล

๗. ควรมีการจัดกิจกรรมที่สร้างเข้าใจ และความตระหนักรู้เกี่ยวกับศีล ๕ อย่างต่อเนื่องทุกปี

๘. คนในชุมชนร่วมมือกันไม่ดื่มน้ำเมา หรือยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติด อันจะนำมาซึ่งโทษทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

๙. ควรมีการยกย่องหรือมอบรางวัลแก่ผู้ที่สามารถรักษาศีล ๕ ได้ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในชุมชน คงความดีในบุคคลหนึ่ง และขยายกลุ่มเป้าหมายที่จะทำความดีด้วยการรักษาศีล ๕ ให้มากยิ่งขึ้น

๑๐. มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับศีล ๕ ให้นักเรียนเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

๑๑. มีการนิมนต์พระภิกษุไปที่โรงเรียน เพื่อเทศนาธรรมะเกี่ยวกับศีล ๕ ให้แก่นักเรียน หรือทางโรงเรียนให้นักเรียนมาฟังธรรมเทศนาที่วัดในวันพระก็จะดียิ่ง เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์ได้ฝึกกายฝึกใจให้น้อมเข้าหาธรรมะ ด้วยการปฏิบัติตามศีล ๕ ให้ได้

๑๒. ควรเชิญชวนกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงานมาร่วมรับฟังการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ ให้มาก เพื่อที่จะได้ปรับปรุงทัศนคติและสามารถดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามทำนองคลองธรรมต่อไป

๑๓. มีการจัดทำป้ายไวนิล หรือจัดบอร์ด เพื่อให้ความรู้ ธรรมะและเชิญชวนให้คนในชุมชนหันมากรักษาศีล ๕

๑๔. มีการชักชวนกันทำวัตรเช้า – เย็น

๑๕. ควรมีการจัดกิจกรรมในชุมชนเกี่ยวกับการประกวดหรือแข่งขัน สำหรับครอบครัวที่สามารถลดรายจ่ายฟุ่มเฟือยจากการซื้อสินค้าที่ขัดต่อหลักศีล ๕ โดยมีการนำบัญชีครัวเรือนมายืนยันและมอบใบประกาศให้กับผู้ที่ชนะ เพื่อเป็นแบบอย่าง รวมทั้งผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วย

๑๖. ทุกภาคส่วนควรร่วมมือกันผลักดันให้การรักษาศีล ๕ ในชุมชนเกิดขึ้นจริง

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ในรูปแบบตารางประกอบเพิ่มเติม ดังตารางที่ ๔.๑๘

ตารางที่ ๔.๑๘ จำนวนข้อมูลแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

แนวทางส่งเสริม	จำนวน
๑. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาดน ชุมชน เพื่อนำหลักศีล ๕ ในพระพุทธศาสนา เพื่อไปสู่รูปแบบที่ดีของสังคมการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	
ให้เยาวชนเข้าวัด	๖
จัดให้มีการฟังธรรมะ	๕
การนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้	๕
สร้างครอบครัวให้อบอุ่น	๑
ควรชักชวนกันปฏิบัติตามหลักศีล ๕	๑
ไม่แสดงความคิดเห็น	๑๔
รวม	๓๒
๒. ความคาดหวังของชุมชนต่อการสานต่อพระพุทธศาสนาโดยการนำหลักศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	
ประชาชนนำหลักศีล ๕ ไปปฏิบัติจริงอย่างเคร่งครัด	๕
ผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างแก่เยาวชน	๒
ประชาชนอยู่กันอย่างมีความสุข ไม่มีความขัดแย้งกัน	๑
ประชาชนสามัคคีและช่วยกันสืบทอดหลักธรรมทางศาสนา	๑
ประชาชนเห็นความสำคัญของศีล ๕ ยิ่งขึ้น	๓
ควรมีการส่งเสริมเยาวชนเข้าวัด ฟังธรรมมากขึ้น	๒
ไม่แสดงความคิดเห็น	๑๘
รวม	๓๒

๓. มีความคิดเห็นอย่างไรหากมีการสวดมนต์ทำวัตรเย็นในวันพระ หรือวันสำคัญ	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	๕
ควรปลูกฝังตั้งแต่ยังเยาวชน	๑๐
เป็นการสานต่อศาสนา ประชาชนจะได้เรียนรู้ธรรมะบาปบุญคุณโทษ	๓
กิจกรรมนี้จะทำให้เกิดความใจเย็น ผ่อนคลาย เกิดสมาธิ ไม่ฟุ้งซ่าน	๖
ไม่แสดงความคิดเห็น	๘
รวม	๓๒
๔. มีความคิดเห็นอย่างไร หากมีการให้ชุมชนรณรงค์ไม่ให้ดื่มสุราในงานบุญต่างๆ	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	๘
ฝึกให้คนมีสติและมีความคิด	๑
เป็นการฝึกจิตใจให้สามารถต้านทานอบายมุขได้	๑
เป็นสิ่งที่ดี ชุมชนจะได้มีระเบียบ เกิดความสงบสุข	๕
ผู้นำชุมชนควรมีความเข้มแข็ง เพื่อนำพาคนในชุมชนให้เลิกดื่มสุรา	๓
ผู้นำควรเป็นแบบอย่าง	๒
ไม่แสดงความคิดเห็น	๑๒
รวม	๓๒

จากตารางที่ ๔.๑๘ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักศีล ๕ ของชุมชนวัดบ้านน้อย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๒ คน พบว่าส่วนใหญ่เสนอแนวทางส่งเสริมการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนี้

๑. ในการพัฒนาตนชุมชนเพื่อนำไปสู่รูปแบบสังคมที่มีการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วยการปลูกฝังให้เข้าวัด โดยเริ่มจากกลุ่มเยาวชน จัดกิจกรรมการรับฟังธรรมะ โดยให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยเข้าร่วม รู้จักนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้สร้างความรักความอบอุ่นให้เกิดขึ้นภายในครอบครัวและควรชักชวนกันให้ปฏิบัติตามหลักศีล ๕ อย่างต่อเนื่อง

๒. ความคาดหวังในสังคมหรือชุมชนต่อการสืบทอดพระพุทธศาสนาและการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยประชาชนต้องนำหลักศีล ๕ ไปปฏิบัติจริงอย่างเคร่งครัด เห็นความสำคัญของศีล ๕ ยิ่งขึ้นผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างแก่เยาวชน ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนเข้าวัดฟังธรรมมากขึ้นอยู่กันอย่างมีความสุข สามัคคีไม่มีความขัดแย้งกัน และช่วยกันสืบทอดหลักธรรมทางศาสนา

๓. เห็นด้วยอย่างยิ่งหากมีการสวดมนต์ทำวัตรเย็นในวันพระ หรือวันสำคัญโดยควรปลุกฟัง ตั้งแต่ยังเยาวชนเป็นการสานต่อศาสนา ประชาชนจะได้เรียนรู้ธรรมะ บาปบุญคุณโทษ อีกทั้งกิจกรรมนี้ยังจะทำให้เกิดความใจเย็น ผ่อนคลาย เกิดสมาธิ ไม่ฟุ้งซ่าน

๔. เห็นด้วยอย่างยิ่งหากมีการให้ชุมชนรณรงค์ไม่ให้ดื่มสุราในงานบุญต่างๆ เป็นการฝึกให้คนมีสติ มีความคิด ฝึกจิตใจให้สามารถต้านทานอบายมุขได้ เป็นสิ่งที่ดี ชุมชนจะได้มีระเบียบ และเกิดความสงบสุข